



# South Central Public Health District

Prevent. Promote. Protect.

1020 Washington Street N • Twin Falls, ID 83301

(208) 737-5900

---

## **SUMPORNI SENF (SENF GAS) KAO SLUCAJ BIOTERRORIZMA**

### **Sta je to sumporni senf?**

Sumporni senf, takodje poznat kao “senf gas” ili “senf agent”, ili sa vojnim oznakama H, HD, ili HT, je vrsta hemijskog bojnog agenta. Ova vrsta agenata se nazivaju plikavci ili mjehurasti agenti, zato sto uzrokuju pojavu plikova na kozi i sluznicama (oci, usta, itd.) na dodir.

Sumporni senf ponekad mirisi na bijeli luk, crni luk, ili senf, ali ponekad nema mirisa. Moze da bude u obliku pare, tekucine uljnog sastava, ili u cvrstom stanju. Po izgledu, sumporni senf moze da se krece od bezbojnog do zutog ili smedjeg kada je u tecnom ili cvrstom obliku.

### **Kako je osoba izlozena sumpornom senfu?**

Ako je sumporni senf gas prosiren u zraku u obliku pare, ljudi mogu biti izlozeni putem dodira na kozi, kontakta preko ociju, ili disanjem. Ako je sumporni senf prosiren u vodi, pijenjem zagađene vode ili dodiranjem na svojoj kozi ljudi mogu biti izlozeni. Dolazak u kontakt sa tecnim sumpornim senfom moze takodje da izlozi ljude. Sumporni senf moze da se odrzi u sredini pod prosjecnim uslovima od 1 do 2 dana, i sedmicama i mjesecima u veoma hladnim uslovima. Veoma je vazno da se shvati da senf gas ima akumulirajuće dejstvo i razbija se polako u tijelu, tako da ako se ponovno izlaganje desi, senf gas se moze nakupljati unutar ljudskog tijela.

### **Kako sumporni senf napada tijelo?**

Neugodne posljedice na zdravlje uzrokovane sumpornim senfom zavise od kolicine gasa kojoj je osoba bila izlozena, pravca izlaganja, i duzine vremena za koje je osoba bila izlozena. Sumporni senf je veoma snazan nadražajni agent koji pravi plikove i ostecuje kozu, oci, i respiratorni (disajni) sistem. On takodje ostecuje DNA (dezoksiribonukleinska kiselina), zivotni sastojak celija u tijelu. Posto je senf gas tezi od zraka, on ce nastojati da se slijeze u nizim podrucjima.

### **Koji su znaci i simptomi izlaganja sumpornom senfu?**

Izlaganje sumpornom gasu obicno nije smrtonosno. Osoba nece znati odmah da je bila izlozena zato sto sumporni senf gas cesto nema mirisa ili ima miris koji ne bi mogao uzrokovati uzbunu kod osobe. Nakon sto je osoba bila izlozena, znaci i simptomi se obicno pocnu pojavljivati od 2 do 48 sati nakon izlaganja. Duzina vremena koja je potrebna da se znaci i simptomi pojave je povezana sa duzinom vremena za koje je osoba bila izlozena hemikaliji. Takodje, neki ljudi su vise osjetljivi od drugih na sumporni senf. Ovaj gas moze da ima sljedece posljedice na odredjene dijelove tijela:

- *Koza:* crvenilo i svrab na kozi se moze desiti od 2 do 48 sati nakon izlaganja i mijenja se na kraju u zute plikove na kozi.
- *Oci:* nadrazenost, bol, oticanje, i suzenje se moze desiti od 3 do 12 sati nakon blazeg do osrednjeg izlaganja. Ozbiljno izlaganje moze uzrokovati simptome izmedju 1 do 2 sata i moze da ukljuci simptome blagog do osrednjeg izlaganja plus osjetljivost na svjetlost, jake bolove, ili sljepilo (traje do 10 dana).

- *Disajni sistem:* iscjedak iz nosa, kijavica, promuklost, krvarenje iz nosa, bol u sinusima, naporno disanje, i kasljanje unutar 12 do 24 sata od blazeg izlaganja i unutar 2 do 4 sata od jakog izlaganja.
- *Probavni sistem:* bol u stomaku, proliv, povisena temperatura, mucnina, i povracanje.

***Molimo sjetite se: Pokazivanje ovih znakova i simptoma ne znaci obavezno da je osoba bila izlozena sumpornom senfu.***

### **Kako ljudi mogu da se zastite i sta trebaju uciniti ako su bili izlozeni sumpornom senfu?**

Ne postoji protivotrov za sumporni senf. Najbolja stvar da se ucini je izbjeći izlaganje. Odmah napustiti podrucje gdje je sumporni senf bio prosiren. Pokusati naci povisen teren, zato sto je senf gas tezi od vazduha i on ce se slijegati u nizim podrucjima. Ako nije moguće izbjeći izlaganje ovom gasu, treba ga brzo odstraniti sa tijela. Otklanjanje sumpornog senfa sto je prije moguće nakon izlaganja je jedini djelotvoran nacin da se spriječi ili smanji ostecenje tjelesnog tkiva.

Brzo odstraniti svaki odjevni predmet na kome ima tecnog sumpornog senfa. Ako je moguće, zapecatiti odjecu u plasticnu kesu, i onda zapecatiti to unutar druge plasticne kese. Odmah oprati svaki izlozeni dio tijela (oci, kozu, itd.) potpuno sa obicnom, cistom vodom. Oci treba da budu ispirane sa vodom 5 do 10 minuta. Ne pokrivate oci sa zavojima, ali ih zastitite sa tamnim ili zastitnim naocalima.

Ako je neko progutao sumporni senf, ne izazivati povracanje. Osobi dati da popije mlijeko. Potraziti medicinsku pomoc odmah nakon izlaganja.

### **Kako se izlaganje gasu sumpornog senfa lijeci?**

Najvaznija cinjenica u liječenju izlaganja gasovitom sumpornom senfu je otklanjanje ovog gasa sa tijela. Izlaganje sumpornom senfu se lijeci pružanjem odgovarajuće medicinske njege da se umanje posljedice izlaganja. Premda protivotrov za ovaj gas ne postoji, izlaganje obicno nije smrtonosno.

**Za vise informacija, molimo pozovite South Central District Health ( Ured zdravlja ) na broj telefona 734-5900, lokal 239.**